

آرتساخ (قره باغ) تولیدکننده و تضمین کننده امنیت و ثبات منطقه

نویسنده اول : واهه طهماسیان دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق عمومی دانشگاه آزاد واحد نجف آباد

vahetahmazian@gmail.com

چکیده

هدف مقاله نشان دادن این است که حل و فصل مسالمت آمیز مشکل آرتساخ یکی از سنگ بنای اصلی امنیت قفقاز جنوبی است. هدف مقاله، آشکارسازی موزاییک روابط پیچیده حاکم بر قفقاز جنوبی، ارائه جزئیات وضعیت، موانع و مشکلات منطقه و دیدگاه آرتساخ در مورد آنهاست. در این تحقیق از تحلیل مطالب تاریخی و حقوقی و همچنین مصاحبه ها و مقالات مقامات دولتی آرتساخ استفاده شده است. نتایج مهم این تحقیق عبارتند از: آرتساخ همچنین علاقه مند به حفظ امنیت و ثبات در منطقه است، آرتساخ اصرار دارد که مرزها نباید در روند حل و فصل مناقشه قره باغ تغییر کند، زیرا سرزمین های آزاد شده در دهه ی 90 میلادی برای آرتساخ حیاتی است، روند حل و فصل مناقشه قره باغ - آذربایجان می تواند موفقیت آمیز باشد، اگر آرتساخ به عنوان یک طرف کامل در روند مذاکرات شرکت کند و همچنین آرتساخ تنها راه واقع بینانه برای توسعه منطقه و حل مناقشه قره باغ را اجرای برنامه های مشترک اقتصادی از جمله در زمینه انرژی حمل و نقل جاده ای تلقی کند. در انتها پی بردن به صدق بودن این دیدگاه پس از جنگ پاییز 2020 که با برتری جمهوری آذربایجان تهدیدات امنیتی در منطقه افزایش یافته است.

کلمات کلیدی: امنیت منطقه ای، مناقشه آذربایجان و قره باغ، ژئوپلیتیک قفقاز جنوبی، حل و فصل مسالمت آمیز مناقشه، تضاد منافع، منابع انرژی، امنیت آب.

مقدمه

در تمامی دولت های بزرگ و کوچک، ساختارهای بین المللی و منطقه ای، فرآیندهای نوسازی مفاهیم امنیتی و سازوکارهای سنتی مقابله با تهدیدات در جریان است که جهت گیری فرآیندهای ادغام بین المللی را تعیین می کند. این پدیده ها در مناطقی که وضعیت نظامی-سیاسی هنوز در حال تخمیر، استقرار یا تغییر است، بارزتر است. خلاء ایجاد شده در قفقاز جنوبی پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی باعث افزایش علاقه به این منطقه شده و این منطقه به مرکز توجه و رقابت جهانی تبدیل شده است. این علاقه عمدتاً به دلیل اهمیت ژئوپلیتیکی و ژئواستراتژیکی منطقه است. قفقاز جنوبی به **عنوان قطب** منافع روسیه، آمریکا، ایران، ترکیه و اتحادیه اروپا، تحت تأثیر **ترکیب** و رقابت این منافع، به منطقه همپوشانی و تضاد این منافع تبدیل می شود. در زمینه بحث **موضوع**، باید پذیرفت که این جمله، که هر کسی ماوراء قفقاز را در کنترل می کند، دریای خزر، راه های منتهی به آسیای مرکزی و خاورمیانه را کنترل می کند، درست به نظر می رسد. ¹ دلیل دیگر قرار گرفتن در مرکز توجه، فراوانی درگیری های قومیتی در منطقه (قره باغ کوهستانی، آبخازیا، اوستیای جنوبی) است.

مناقشه قره باغ و اهمیت آن برای منطقه

مناقشه آذربایجان و آرتساخ یکی از تهدیدات کلیدی برای سیستم امنیتی چند سطحی منطقه قفقاز جنوبی است. تقابل قومیتی که حدود دو دهه و نیم ادامه دارد، پیشینه خاص خود را دارد و به صورت دوره ای در مقاطع مختلف تشدید شده است.